

BIBLIOGRAFIA

1. Mariański J. Kościół w społeczeństwie przemysłowym., Warszawa, 1983.
2. Jarmoch E. Wiara i wierzenia. *Postawy społeczno-religijne w diecezji bydgoskiej* /red. W. Zdaniewicz, S. Zaręba. Warszawa, 2008. S. 57-70.
3. Wyznania Religijne. Stowarzyszenia narodowościowe i etniczne w Polsce 1993-1996 /red. L. Adamczuk. Warszawa, S. 16-18.
4. Jarmoch E. Wiara i wierzenia jako wymiary religijności. *Postawy społeczno-religijne archidiecezjan warszawskich* /red. W. Zdaniewicz, S. Zaręba. Warszawa, 2006. S. 17-41.
5. Tonkiel Z. Zagadnienia wybrane z ekumenizmu. Skrypt dla studentów. Siedlce, 1998.
6. Encyklopedia Katolicka. T. IV /red. R. Łukaszyk i inni. Lublin, 1985.
7. Przemówienie Jana Pawła II do przewodniczących Komisji ds. Ekumenizmu. *Konferencji Episkopatów i Synodów Katolickich Kościołów Wschodnich* z dnia 15.V.1993 r., w: L' Osservatore Romano, wyd. polskie 7 (1993).
8. Jarmoch E.. Misje i ekumenizm. *Kościół katolicki na początku trzeciego tysiąclecia w opinii Polaków* /red. W. Zdaniewicz, S. Zaręba. Warszawa, 2004. S. 221-241.

Онуфрієнко О.П.,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри української мови, літератури та культури
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ВИДАТНИЙ ЦЕРКОВНИЙ ДІЯЧ УКРАЇНИ ЙОСИП СЛІПИЙ

Постать Йосипа Сліпого, особливо сьогодні, коли українська церква стає на шлях самоствердження і служіння українському народові, привертає все більшу увагу. Він мав блискучу європейську освіту, адже навчався в Інсбруку, Римі, володів кількома європейськими мовами. У сан священника його висвятив Андрей Шептицький і понад 20 років Йосип Сліпий був його найближчим соратником, а згодом очолив українську греко-католицьку церкву, разом з якою зазнав переслідувань і гонінь. 1945 року, його як пастиря греко-католицької церкви, разом з єпископатом було заарештовано, а після так званого «саморозпуску» греко-католицької церкви засуджено на 8 років і заслано до Сибіру, потім до Красноярського краю і Мордовії.

Йосипа Сліпого називають знаковою та символічною постаттю ХХ ст. Адже трагедії цього століття позначилися на його долі, і, незважаючи ні на що, він став видатним українцем на чолі української греко-католицької церкви, служінню якій присвятив своє життя.

Чому Сліпий? Відома сімейна легенда про предка родини Коберницьких-Дичковських, який брав участь у війні 1709 року проти Петра I у війську Івана

Мазепи та шведського короля Карла XII. За це його, осліпивши, покарали московіти. Так сільське прізвисько «Сліпий» стало прізвисьцем.

Цікаво, що майбутній богослов ще навчаючись у Тернопільській гімназії захоплювався філософією, особливо працями Сократа. Там його і помітив А. Шептицький, який покровительствував йому. Й. Сліпого називали одним із живих ланцюгів духовності, тому що наставником Йосипа Сліпого був А. Шептицький, а наступником наш сучасник – Любомир Гузар [1, 77].

Йосип Сліпий займався історичною наукою. Так, на підставі історичних фактів, він уважав Київську Русь українською державою, а український народ, який має свою культуру і мову, давнішим за російський. Він був ученим та організатором науки, адже зібрано, а згодом і опубліковано, 18 томів його спадщини.

За активну наукову діяльність, за розбудову культурного, релігійного життя в Україні 1930-х років, Йосипа Сліпого обирають дійсним членом Наукового товариства імені Т.Г. Шевченка.

Цінними вважають його праці на історичні та екуменічні теми. Такі його праці перевидані як видання Українського католицького університету 1938-1946 років з 1-го до 8-го тому.

Йосип Сліпий здійснював архієрейські подорожі по країнах Європи, Америки, Азії, Австралії, зміцнюючи зв'язки з вірянами української діаспори, представляв Українську Греко-Католицьку церкву в різних країнах, прагнучи зробити її самоуправною. Апостольська церква не сприймала створення українського католицького Патріархату, якого прагнув Йосип Сліпий, і дозволу на це не дала, але він залишив по собі пам'ять, збудувавши Собор святої Софії у Римі, заснувавши Український католицький університет св. Климента і запровадивши видавничу справу при ньому.

Слід зауважити, що патріарх мав схильність не лише до богослов'я та історичних наук, він захоплювався природничими науками. Цікавий факт з його біографії: як в'язня сибірських таборів, його постійно пересилали з одного табору до іншого, і так він провів 18 років у засланні. Патріарх робив спостереження за природою, атмосферними явищами, за тим, як на його організм впливає сухе і морозне повітря того краю. Любив формувати гербарії з різних рослин, збирав колекції комах, мінералів. Згодом ці зібрання Й. Сліпий надіслав до Львова. Після звільнення продовжував збирати природничі колекції, а, пишучи листи у різні країни до монахів та священників, прохав надсилати йому екзотичних представників флори і фауни. Так він отримав забальзамованого качкодзьоба і навіть кенгуру.

Маючи різнобічні наукові зацікавлення, він не полишав розбудовувати Українську греко-католицьку церкву, і його стали називати «князь церкви».

Видатний богослов поклав немало зусиль для того, щоб незалежна самостійна українська держава відбулася.

Папа Іван Павло II був дуже прихильний до Йосипа Сліпого, він високо цінував його подвижницьку працю, богословські труди, і зауважував, що Йосип Сліпий простеляв свободу сучасній Україні.

Слід додати, що папа Іван Павло II долучився до звільнення Патріарха разом з американським президентом Дж. Кеннеді, але, коли його звільнили, Й. Сліпий зауважив, що домагався звільнення не собі, а Церкві [2, 7]. Його видворили з СРСР як злочинця, і він не мав права приїжджати в країни з комуністичним режимом. Але з архієрейськими візитами відвідав понад 30 країн.

Всі свої зусилля він спрямовував на зростання і об'єднання церкви і ніколи не полишав надію повернутися в Україну до своїх вірян, тому і зберігав радянський паспорт.

Для Й. Сліпого «Батьківщина – це наш рідний край, наша мова, наша історія, наша віра, всі наші предки, що впродовж століть будували свою державу... Тільки в Батьківщині через законну рідну державу народ вповні заспокоює свої духовні і суспільні потреби та досягає найвищій ступінь ладу, безпеки і добробуту» [3, 96].

ЛІТЕРАТУРА

1. Сліпий Й. Спомини / ред. Іван Дацько, Марія Горяча. Вид. 2-ге. Львів – Рим: Видавництво УКУ, 2014. 608 с.
2. Хом'як О. Сліпий бачив церкву вільною. *Високий замок*. 1015. 23-25 січня. С. 7
3. Яків В. Кардинал Йосиф Сліпий. *Релігія в житті українського народу*. ЗНТШ. Т. 181. Мюнхен, 1966.

Боднарчук Ю.Ю.,

кандидат історичних наук, доцент

кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності

Західноукраїнського національного університету

МИТРОПОЛИТ ЙОСИФ СЛІПОГО В ЕПІЦЕНТРІ ПРОТИСТОЯННЯ ВАТИКАНУ ТА СРСР

Постать Йосифа Сліпого в історії України XX століття є досить актуальною, адже Митрополит докладав значних зусиль задля творення української самобутньої Церкви. Внесок кардинала Йосифа Сліпого у справу проголошення незалежності України у серпні 1991 р. є вагомим і вартим уваги поколінь. Зі слів блаженного Папи Івана Павла II, «він простелив свободу сучасній Україні» [4], адже для Йосифа Сліпого «Батьківщина – це наш рідний край, наша мова, наша історія, наша віра, всі наші предки, що впродовж століть будували свою державу» [2]. Саме цього боялися його вороги, саме за це терпів Владика тяжкі муки.